

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdaja vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na doma za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druga izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam poji, plača za leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 6. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo Koroska cesta šte. 6, sprejema naročnino, inšerate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petlitvrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 20 vin, za trikrat 25 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nesaprite reklamacije so poštnine proste.

Naš cesar bolan.

Dunaj, 15. oktobra 1907.

Avstrijsko prebivalstvo nestrpno pričakuje poročil, ki jih pošiljajo iz Schönbrunn med svet ob sedanji cesarjevi bolezni. Odkrito sočustvuje prebivalstvo ob cesarjevi bolezni in vse želi, naj bi avstrijski si volasi vladar kmalu okreval in naj bi še dolgo vrsto let vladal duševno in telesno zdrav, krepak in čil, narodom svoje države.

Računati se pa mora zazdaj z dejstvom, da cesar potrebuje več časa, da popolnoma ozdravi. Najbrže bo moral cesar ob ugodnem trenutku potovati v kako zdravilišče na jugu ob morju, da popolnoma ozdravi svoje katar.

Bolezen, ki je zdaj izbruhnila pri cesarju, je že precej stara. Prehladil se je namreč cesar lani ob jesenskih vojaških vajah. Dvorni svetnik zdravnik dr. Kerzl je že lani svetoval cesarju, naj se z oziranjem na izpremenljivo jesensko vreme ne udeležuje jesenskih vojaških vaj. A cesar se vedno strogo drži svoje dolžnosti in izvede z železno voljo, za kar se zavzame, in ni ubogal dr. Kerzla.

Cesar se je nato res prehladil in resno se boje, da se cesar ne bo držal navodil zdravnikov, vsled česar se bolezen, ki zdaj ni nevarna, lahko pozneje ponovi. Že ob prvi bolezni so cesarja pregovorili le s težavo, da se je podal v Išč. Ne bil bi šel, če bi ne bilo ostalo prehlajenje trdovratno. Vreme takrat ni bilo ugodno. Cesarjevo zdravstveno stanje se je sicer izboljšalo, a popolnoma cesar ni ozdravel. Revmatizem osobito je motil večkrat cesarjevo zdravje.

Tako je bilo cesarjevo zdravstveno stanje do letošnje pomladi. Mali povratki bolezni so se odstranili, da je cesar ostal v Schönbrunnu in se ni vozil na dunajski dvor. Izognil se je na ta način vremenskim izpremembam in je bolj počival. Cesarjevo zdravstveno stanje je bilo tudi merodajno, da je cesar toliko časa odlašal svoje potovanje v Prago. Dvorni svetnik dr. Kerzl je z oziranjem na cesarjevo zdravje odločno nasprotoval cesarjevemu potovanju v Prago in odlašali so toliko časa, da so upali na stalno vreme. Ob obisku Prage je pa bilo vreme skrajno neugodno. Bil je mraz, deževalo je in celo snežilo. Hradčinsko cesarsko stanovanje je bilo prazno več let. Sicer so priredili že nekaj tednov prej cesarjevo stanovanje in sobe prekurili, a kljub temu je bilo bivanje v starih prostorih neugodno o-

bito še, ker se je moral cesar voziti tudi ob slabem vremenu. Dejansko niso izostale posledice. Cesar je bil prisiljen, da podaljša svoje praško bivanje in da počiva za nadaljno potovanje na Dunaj.

Od takrat je cesar večkrat pomalem bolehal. Sele v Išču se je izboljšalo cesarjevo zdravstveno stanje tako, da so upali na cesarjevo popolno ozdravljenje. Upanje se pa ni izpolnilo. Na lovu je dež cesarja večkrat presenetil in ga popolnoma premočil. Katar v vratu se je nato poslabšal. Samoobsebi bi to katarno prehlajenje ne vplivalo veliko na cesarjevo zdravje, ko bi bil cesar ubogal zdravnike in bi se ne bil udeležil jesenskih manevrov.

Ob cesarskih vajah se je vreme izpremenilo in je celo deževalo, kar je zelo neugodno vplivalo na cesarjevo zdravje. Na planinah je zmrzovalo — do sedem stopinj mraza, sneg je dal planinam zimsko podobo.

Dvorni svetnik dr. Kerzl je svetoval cesarju, naj se ne udeleži trudapolnih potov ob vajah, a pomagalo ni nič. Cesar je s svojo močno voljo zmagal in se udeležil vaj. Posledica je bila, da je postal še bolj občutljiv za prehlajenje.

Zdravniki so tiščali v vladarja, naj se varuje. A cesarju ni bilo mogoče, da uboga zdravnike. Kljub temu bi bilo ostalo le pri naboju, ako bi bili izostali sprejemi na kolodvorih. Osobito slabo je vplival na cesarjevo zdravje sprejem na celovškem državnem kolodvoru. Cesar ni nosil suknje in se je peljal v odprtem vozu. Vlekel je veter, v senici je bilo hladno, na solncu toplo in ko je prišel na peron, se mu je poznalo, da je razgret. Na peronu je pa bilo hladno in cesar je stal na prepihu nad četrt ure med sprejemom, predstavljajem, in ko je korakal mimo častne stotnije. Cesar se je peljal v deželni dvorec nato v odprti kočiji.

Od takrat je cesar močnejše bolehal na sopilih, pridružil se je vratni in prsni katar v zvezi s hripavostjo. Cesar namerava zdaj ubogati zdravnike. Trajalo bo pa precej časa, da vladar popolnoma ozdravi. Zdravniki cesarju ne bodo dopustili, da se on izpostavi vladnim poslom, ki bi ovirali ozdravljenje.

Od 8. t. m. cesarja še vedno muči kašelj in nahod. Prve dni so se bali zdravniki, do dobi plućnico. K sreči ta nevarnost ni nastopila. Sedaj je cesarju toliko boljše, da nima več vročine. Tudi se mu vrača tek, katerega v začetku ni imel. Zjutraj ko vstane, je cesarju navadno vedno boljše, toda čez

dan dobi vročino. Ponoči ga pa muči večkrat kašelj. Vesti se vsak dan menjajo; če je en dan boljši, je že drugi dan slabši.

„Vera ljubezni“ v srednjem veku.

Pod tem naslovom je objavil celjski „Narodni List“ z dne 10. oktobra 1907 črtice iz zapisnika (dejstva, kakor so jih opisali v svojih zapisnikih inkvizitorji sami) inkvizitorja Petra Arbuesa. Stvar je po vsebini in obliki tako nerodno izmišljena in opisana, da je menda zrastle na željniku surove domišljije kakoga nezrelega dijaka ali pa je prevedena iz kakoga nemškega pamfleta; ne moremo si namreč misliti, da bi bilo uredništvo samo tako skrajno nevedno in neolikano, da bi mogel njegov član kaj takega skrpucati. Odgovorno pa je za ta nenavadno grdi in sramotilni spis uredništvo in ob enem tudi vodstvo Narodne stranke, kojega glasilo je „Nar. List“, ker ga je sprejelo z očitnim namenom, da seje sovraštvo zoper vero ljubezni, t. j. katoliško vero, tudi v današnjem veku.

A osvetlimo vsaj nekatere izmed tam navedenih zmot in lažij!

Španska inkvizicija, o kateri je govor, ni imela nič opraviti s čarovnicami. Čarovnice ali copernice so zažigali na severu in ne na jugu. In s tem se razblini v nič vsa vsebina tega članka. Inkvizicijo (to je preiskavo, preiskovalno sodišče) je ustanovila španska vlada s papeževim privolenjem l. 1478., in sicer zoper žide in mohamedance, ki so se dali v novoosvojenih južnih pokrajinah kar trumoma krstiti, po tihem pa so rovali zoper cerkev in državo. Inkvizicija naj bi te nove kristjane ali spreobrnila, ali obsodila. Da je papež to sodniško postopanje dovolil, je bilo prav, zakaj, ako se kdo prostovoljno in v doraslih letih da krstiti, od tega se pač sme zahtevati, da živi kot kristjan, in ne kot žid ali mohamedan in da ne ruje zoper vero. Ker pa je začela vlada verski sodni zbor zlorabljati za politične namene, je že l. 1483. papež določil, da se mora vsak priziv poslati njemu v Rim, da bi se nikomur ne zgodila krivica.

Inkvizitorji so bili redovniki, večinoma dominikanci, ki so postopali zoper tiste ljudi, ki so bili obdolženi krivoverskega naziranja. Inkvizitor je moral

Podlistek.

Nič ni tako skrito, da bi ne bilo očito.

Poslovenil I. V. Listmarek-Gerlovski.

(Dalje.)

II.

Grof Lotar se je ravno zabaval v veseli družbi, ko so mu sporočili smrt bratovo in njegove družine. Kar zasedel se je, oči so mu izstopile, kupica mu je padla iz rok ter se ženketaje razbila in rudeča tekočina se je razlila kot kri po grofovi obleki.

Družba mu je hotela izreči svoje sožalje, toda vidno se je tega branil in zapustil sobo. A predno je prišel do vrat, omahnil je in padel bi bil, da ga ne bi prestreglo par gospodov.

Grof Lotar je imel le enega služabnika, ki je bil že osem dni doma na Poljskem, grof mu je dal dopust. Soproga grofova je bila pri svojih stariših, grof je bil sam v stanovanju. Prijatelji so mu ponujali svoje sluge, a odklonil je neprijazno, češ, da nikogar ne potrebuje, ker hoče biti sam.

Sezidali so grad in grof se je s soprogo naselil v njem. A ves se je spremenil, nekdanji živi plemenitaš. Neka mračna otožnost se ga je polastila, razburila ga je najmanjša zoprnost, skoro neprijeten vtis so napravljala na človeka njegove črne, bliščeče oči.

Drugikrat je bil zopet nenadoma mehak, mil, molil je, dajal miloščino, obdaroval služabnike, va-

bil prijatelje in jih kraljevo pogostil. A med največjo veselostjo napal je grofa nepričakovano zloben duh, da je pričel divjati.

Ločili so se gostje, marsikaterega ni bilo več blizu, naj ga je grof še tako vabil. Po nekoliko letih se je ločila od njega celo soproga ter se vrnila k svojim starišem v Lvov.

Zloben duh je gospodaril v gradu. Podložni so sovražili in se bali grofa, ker je bil z njimi trd. Še nepriljubljenejši pa je bil grofov služabnik Ivan. Grof pa je kazal posebno naklonjenost do tega služabnika, včasih je bilo celo videti, kakor da ima Ivan neko moč do svojega gospoda.

Polagoma se je udal Ivan tudi pijači, včasih je ležal cele tedne, ne da bi kdo vedel, da je bolan, potem je lazil zopet po več dni po gozdu s puško, ne da bi ustrelil le jedno zverjad.

Nekdaj, kmalu po nesreči, pozvedel je grof tuži o vojaki, ki so bili ranjeni, ko so preganjali napadnike. Obdaril jih je prav bogato.

Ulanec Stefan, ki je imel eno roko popolnoma trdo in vsled opeklina lice precej spaceno, dobil je največjo nagrado. Kupil si je s tem denarjem v svoji domovini hišico in nekaj sveta, oženil se s pridnim dekletom in živel srečno in zadovoljno.

III.

Preteklo je deset let. Stefan se je vračal nekega večera s polja, otroci so mu nasproti hiteli, ne meneč se za silen veter.

Nevihta hode, le brž domov, priganja oče, potisne otroke skozi vrata ter jih skrbno zaklene za seboj. V hiši je že mati zaprla vsa okna, pripravila

blagoslovljeno svečo in se pobožno prekrizala, kadar je prešinil oblake blisk.

Kmalu je legla popolna tema, le žarni blisk je razgnal večasih temine, grom pa je potresal zidove.

Družina je klečala okrog mize in molila. Otroci so se tresoč oprijemali starišev, ti pa so se izročevali v božje roke.

Nenadoma se začuje zunaj ptuj glas. Nekdo je trkal na okno in milo prosil: Za božjo voljo, vzemite pod streho mojega umirajočega očeta!

Stefan je šel precej odpret, žena pa mu je svetila in otroci so se radovedno in hkrati boječi oprijemali za materino krilo.

Mlad slaboten mladenič, oblečen kakor potujoči Slovaki, sandale na nogah in rujav dolman čez pleča, pripeljal je starega moža v hišo. Bledo obličje starčekovo je bilo vse oblitno s krvjo, ki je tekla iz odprte rane na čelu.

Stefan je podprl starčekovo glavo, a silen kašelj je pretresel vse telo.

Oh, moj oče, moj ubogi oči, je vzdihoval mladenič, tako je bil že slaboten, da je komaj hodil. Tu nas je prehitela nevihta, poiskala sva varstva pod nekim drevesom; z drevesa vrže veter težko vejo, ki je zadela ubogega očeta ravno na čelo in ga ranila. Nisem vedel pomoči, dokler nisem zagledal tukaj luči; prijel sem ubogega bolnika in ga pripeljal do sem — o, dajte, za Boga, prostorček, kjer bode v miru.

Stefan je le prikimal, solze so mu zalile oči, ko je skrbno pokladal na posteljo ptujega, umirajočega moža. Človeška pantoč je bila tu zastoj. Še je živel starček do polnoči, a zavedel se ni več.

takemu človeku prigovarjati, ga prepričati, in še-le ako ja ostal trdovraten, je bil obsojen.

Razume se, da špansko krščansko ljudstvo — najmanj pa kaka „noseča žena“, kakor basni članekar, niso imeli z inkvizitorji nič opraviti. Ljudstvo je bilo inkvizitorjem hvaležno, da so ga ščitili pred žilovskimi in mohamedanskimi posilikristjani. Kako neumno se glasi v pričo teh dejstev, da so bili duhovniki najhujši mučitelji človeštva, ki so ubili na stotisoče ljudskih bitij. V dolgi dobi 340 let je bilo vsled inkvizicije na španskih tleh obsojenih v smrt le kakih 4000 ljudi. Ti so bili gotovo po tedanjih državnih postavah ravno tako smrti vredni, kakor dandanes kak morilec, ki ga moderni juristi obsodijo na višala.

Ako se bo kedaj smrtna kazen odpravila, pa bodo tedaj liberalni članekarji najbrž ravno tako neumno pisali, da so juristi na milijone ljudi pomorili od dobe rimskega prava pa do tistega srečnega, še bodočega stoletja! Ako bi hoteli slepo zmerjati in ne kulturno-zgodovinsko takih stvari pojmovati, bi pač juriste koncem srečnega veka lahko imenovali največje mučitelje človeštva, ker oni so razširili po vzgledu rimskega paganskega prava natezalnice in enako (v članku „N. L.“ deloma svobodno izmišljeni) orodje, ki ga krščanski vek redoma ni rabil. A pustimo jih — bili so otroci svoje dobe in imeli so dober namen, isto opravičilo pa velja tudi za inkvizitorje, ker so dedili duhu tedanjega časa in postavili tedanjih držav.

Članekar se omenja Petra Arbuesa in mu piše taka grozodejstva — ne samo po našem, ampak tudi po pojmovanju XV. veka — v njegov zapisnik, da se kar zgražamo pred to človeško spako. In kakšen mora biti šele tisti zapisnik — pisan s krvjo in ognjem! Ljubi nevedni članekar — takih zapisnikov o Arbuesovem delovanju sploh ni, mi bi jih radi imeli in videli, da bi še bolj osvetlili tvojo lažljivo domišljijo, a kolikor počitajo o Arbuesu sodobni viri, prijateljski in nasprotni, se strinjajo v tem, da je kot inkvizitor bil mil in človekoljuben, da je mnogo novokristjanov v resnici spreobrnil, k smrti obsodil pa ni ne enega človeka.

Članekar ga pa na dolgo in široko slika, kako hoče z mučenjem izvabiti od ubogonoseče žene njeno krivdo. Z mučenjem priznanje izvabiti — to je vendar grozno! Na natezalnici bi skoro vsak človek priznal, da bi se je le brž rešil! A glejte — kaj takega se je zgodilo pri posvetnem sodišču, inkvizitorji pa so imeli strogo papeževo prepoved, kedaj na ta način postopati! Smeli so rabiti mučilno orodje šele potem, ako je obtoženec pripoznal prostovoljno svojo krivdo, a ni hotel izdati okolščin ali pa sokrivcev. Inkvizitorjem proces je bil po tedanjih pravnih nazorih ljudomil in prizanesljiv, Arbues pa ga je gotovo še bolj omilil, kajti bil je mož izredne nadarjenosti in ljubezni do bližnjega. Kot inkvizitor pa je služil samo eno leto, kajti novi kristjani so ga dali od najetih morilcev že l. 1485 napasti: v avguštnski cerkvi v Saragosi je bil po polnoči dne 17. sept. l. 1485 pri petju brevirja smrtno ranjen, čez dva dni pa je izdihnil. Ljudstvo pa je romalo k njegovemu grobu, častilo ga je kot svetnika, in papeži so ga proglasili l. 1664. blaženim, l. 1867. pa po dolgem raziskovanju o njegovem čednostnem življenju svetnikom.

In tak mož se v „Narodnem Listu“ blati! Ne vemo, kaj je večje pri uredništvu, ki kaj takega sprejema — ali nevednost ali zloba. Na vsak način je to za štajersko časnikaštvo žalosten pojav, ki pa nam kaže hinavsko Narodno stranko v pravi luči!

Nazadnje ga je napadel še hud kašelj, ki je prešel v težko grgranje, smrtno grgranje.

Glasno je jokal in tožil mladenič, sloneč nad truplom starcev.

O, oče, oče! je klical, sedaj si me zapustil še ti edini, ki si mi izkazoval še ljubezen na tem mrzlem, brezčutnem svetu!

Jasno je vzhajalo solnce drugo jutro izza pogorja. Se vedno je mladenič nem čul pri mrtvem starčku, roki je imel trdno sklenjeni, ustnici pa sta se mu premikali v tihii molitvi.

Stefan si ni mogel kaj, da ne bi primerjal obeh obrazov; že pe noči je opazil, da si nista tujca ne najmanj podobna, ob solnčnem svitu spoznal je lahko vsakdo. Mladeniča blede lice je kazalo nežne poteze, nos je bil orlov, v plavih očeh je bila razkrita duša. Mrličev obraz je kazal močne štrleče kosti, usta napeta, košate obrvi.

Ali je bil mrlič vaš pravi oče? vpraša sočutno Stefan, ko je v jutranji pozdrav pokropil po pobožni navadi mrliča z blagoslovljeno vodo.

Mladenič osupnjeno pogleda, nato odmaje z glavo in se zjoka.

Ne, o ne! Moj pravi oče ni bil, a ljubil me je, kot bi bil in mi storil mnogo dobrega. Nesrečno dete sem — oče Jakoš me je našel pol zmrzlega in sestradanega v gozdu. Velikokrat mi je pravil, da nisem imel drugega na sebi, kakor tenko srajco, in je bilo v novembru. Potem sem bil dolgo bolan, celo zimo mi je stregel Jakoš kakor skrbna mati.

Shod na Črešnjicah.

Minolo nedeljo je priredila S. K. Z. shod v Črešnjicah, na katerem je poročal državni poslanec g. Pišek. Prvokrat smo imeli pri nas državnega poslanca. Shodu je predsedoval odbornik Kmečke zveze kmet Janez Rudolf iz Konjice. Z velikim zanimanjem nas je poslušalo okoli 150 poslušalcev program Kmečke zveze, o delovanju njenih poslancev v državnem zboru in o predlogih Slovenskega kluba, kar nam je g. poslanec tako razumljivo in jasno razlagal, da smo mu ob koncu izrekli popolno zaupanje in zahvalo za njegov trud. Odbornik S. K. Z. Janez Rudolf pa nas je s prepričevalnimi besedami navduševal k združitvi vseh v Slovenski kmečki zvezi, ker le tedaj je upanje, da dosežemo zboljšanje svojega revnega položaja. Nato so nekateri kmetje še izrazili svoje želje in prosili pomoči g. poslanca, kateri je obljubil storiti vse, kar je v njegovi moči. Z veseljem smo pozdravljali tudi misel in željo g. nadučitelja Ravbarja, da naj se ljudska šola preosnovi na korist kmečkega stanu, v smislu dve- ali enoletne ponavljalne gospodarske-kmetijske šole.

Razgovarjali smo se tudi o upravičeni želji, da bi se občini Črešnjice in Bezovica priključile celjskemu okrajnemu glavarstvu, kajti pot v Konjice čez planine je težavna in nevarna.

Za naš okraj so tudi nujno potrebne dobre ceste. Ker je pa naša občina uboga, zato morajo pomagati dežela in okraj. Našega deželnega poslanca pozivamo, da se zato pobriga.

Politični ogled.

— **Državni zbor** se je včeraj (dne 16. t. m.) otvoril. O prvi seji poročamo med najnovejšimi vestmi. Večina poslancev se je že zbrala 15. v državni zbornici, ker imajo različni klubi seje. Vsi govorijo le o cesarjevi boleznini. Vse stoji pred neko negotovostjo, posebno ker se se 15. t. m. popoldne začele širiti vznemirljive vesti o cesarjevi bolezni.

— **Gospodarstvo** krščanskih socialcev na Dunaju. Liberalci tresijo v svet, kako je zadolžen Dunaj, kjer gospodarji dr. Lueger in tovariši. Krščanski socialci. Zdaj pa izkazuje računski zaključek občinske uprave za leto 1906 skoraj šest milijonov kron prebitka! To je liberalce strašno poparilo in bodo menda obmolknili, kajti vzorno dunajsko gospodarstvo pozna že cela Evropa.

— **Poljski notranji uradni jezik** pri gališkem orožništvu. Gališko namestništvo je izdalo naredbo na orožniške poveljnike, glasom katere se mora pri uradnih objavah in javljanjih namesto nemščine rabiti poljščina. Nemški jezik ostane v rabi le v obsevanju med poveljstvi. Skrajni čas bi bil, da se izpodrine tudi iz naših orožniških poveljstev in postaj uradna nemščina, ki se tu brez potrebe šopiri v škodo namenu orožništva.

— **Volilna preosnova na Ogrskem.** Kakor se poroča iz Budimpešte, bo vlada predložila načrt volilne preosnove državnemu zboru šele meseca decembra, ali pa šele meseca januarja, ako prej ne bo časa. Tozadnja izjava grofa Andrassyja je zbudila velikansko ogorčenje posebno med organiziranim delavstvom, katero je trdno prepričano, da volilna preosnova sploh ne pride na vrsto v tem zasedanju. Na četrtek, dne 10. t. m., je bila vsled tega napovedana generalna stavka, da se manifestira za splošno in enako volilno pravico, kateri se je izven Budimpešte priključilo še delavstvo 140 drugih mest. Demonstracijskega

In kaj je bilo prej, kakor si prišel v gozd? vprašuje nekako hlasno Stefan.

Kako? Oj, tega sam ne vem več prav. V boleznini sem izgubil vse spomine, saj sem bil še mal otrok, komaj sedem let star.

In koliko si sedaj star?

Sedemnajst, deset let je tega.

Deset let, kako se vjema. In kje te je dobil tvoj rednik?

V Galičiji, blizu ruske meje.

Bog! Povej, ali se čisto nič ne spominjaš več, kaj je bilo prej, kdo so bili tvoji stariši?

Ne vem, — kot daljne, daljne sanje se mi zdi, da sem prebival v velikem gradu, da je bil imeniten gospod moj oče, in blede bolehnega gospa moja mati, nato se je zgodilo nekaj groznega, nekaj, kar mi je zmešalo duh. Kaj je bilo, prav za prav ne vem več.

Napadniki so pridrli v vaš grad, oropali ga in zažgali, ubili tvojega očeta in tvojo mater vrgli v ogenj.

Mladi Slovak je poskočil in stopil zarudel v obraz pred Stefana.

Od kod vse to veš? vzkliknil je vznemirjen, da, tako je bilo, grad in ogenj, da, da — oj, bilo je tako grozno!

Sedel je, pokrtil z rokama obraz in bridko jokal.

Bil sem tedaj pri ulancih in poklicani smo bili gradu na pomoč. Seveda smo polovili in prepodili upornike, a grof in grofinja sta bila mrtva, malega dečka v sami srajci pa sem še sam videl, slišal njegove žalostne klice, a v tem trenutku sem začutil hud udarec na desno ramo, — še sedaj je ta roka trda — tudi konj je bil zadet, vspel se je ter

spreveda se je udeležilo 160.000 oseb. Deputacija socialnih demokratov se je oglasila pri predsedniku zbornice Justu ter zahtevala, da zbornica uvede splošno in enako volilno pravico. Just deputacije ni sprejel preveč prijazno in padlo je tudi nekaj ostrih besed. Stavka se je izvršila v popolnem redu ter ni bilo nikah izgrediv.

Mala politična naznanila.

Dne 10. okt. Srbske banke se nahajajo v jako slabem položaju, ker Srbija ne more izvažati živine. Krme za živino primanjkuje, zato je cena živine zelo padla. — Proti nagodbi z Ogrsko vlada med nemškimi krščanski socialci veliko nezaupanje.

Dne 11. okt. Danes se je vršil ministrski svet zaradi predložitve nagodbe in državnozbornem zasedanju. — General Drude poroča, da se je 35 km od Casablance v Berešktu utaborila tisoč mož močna četa novega sultana Muley Hafida. — V Lodzu na Ruskem so napadli uporneži vojaško patroljo, Padel je en vojak in dva uporneža.

Dne 13. okt. Ruski car se je zopet ponesrečil z neko ladijo, s katero se je vozil v finskiškem morju. Ladija je zadela na dno in se močno poškodovala. Car se je rešil na drugo ladjo. — Turška vlada je obljubila vsled posredovanja Rusije, da ne bo več zasedala perzijskih obmejnih krajev. — Ker je naš cesar bolan, in se mu ni mogla predložiti nagodba zato se se baje ne predloži 16. t. m. državnemu zboru. — Položaj hrvatskega bana Rakodczay je obupen. — Pasivna resistenca na severo-zahodni železnici je danes nehala. — Povodenj v Španiji je napravila strašno škodo.

Dne 14. okt. Španska kraljeva dvojica je odložila vsled bolezni cesarja obisk na Dunaju na poznejši čas. — Min. zun. zadev Ahrenthal baje ni zadovoljen z nagodbo in namerava odstopiti. — Danes so imeli odposlanci železniških uslužbencev v Mariboru posvetovanje. Delavec, posebno zavirači, niso zadovoljni s ponudbami ravnateljstva južne železnice. Začela se bodo torej nova pogajanja.

Dne 15. okt. Cesar je včeraj kljub svoji bolezni pregledal nagodbo, vsled česar je bosta jutri predložila ministrska predsednika v avstrijskem in ogrskem državnem zboru. — Na nemškem dvoru so prišli na sled velikemu nenravnemu skandalu. — Iz Casablance se poroča, da je nastala zopet nevarnost, da se začnejo novi boji. Četa Muley Hafida blizu Casablance že žuga z napadi. — Pasivna resistenca je tudi na železnici državne železniške družbe končana.

Razne novice.

* **Poslanec dr. Korošcu** se obrača zdravje na boljše. Sedaj se zdravi na nekem otoku blizu Pulja. Na Dunaj še ne more in si je v to svrhu izprosil pri zborničnem predsedniku dopusta.

* **Duhovske vesti.** Prestavljen je č. g. kaplan Anton Novak iz Smartna na Pohorju v Leskovec. Na novo je nastavljen za kaplana v Smartnu na Pohorju č. g. Ivan Vedečnik.

* **Osebnosti.** Profesor veronauka na mariborskem učiteljskem č. g. Ivan Vreže je povzdignen v 8. činovni razred.

* **S šole.** Za nadučitelja v Št. Janžu na Dravi polju je imenovan Janez Rajh, nadučitelj pri Sv. Bolfenku v Slov. gor.

* **Učiteljska mesta.** Nadučiteljsko mesto je razpisano v Št. Petru na Medvedovem selu, mesto učitelja na Ptujski gori, učitelja in učiteljice v Trbovljah-Vode.

me vrgel v tleče razvaline. Ko sem se rešil, o dečku ni bilo ne duha ne sluha. Pozneje so pravili, da je tudi mladi grofič zgorel; naposled si morebiti še ti mladi grof Ploskova — čudna božja pot!

O oče Jakoš, zakaj nisi še tega doživel, kakšna radost bi bila zate, ko bi videl, da so moje sanje bile vendar nekoliko resnične, ihtel je mladenič.

Ali ne misliš, Stefan, da moramo pomagati mladeniču do njegovih pravic, dejala je žena, ki je stala pri kuhinjskih vratih in čula vsako besedo.

Seveda, ko bode pokopan stari Slovak, podam se sam z mladeničem na pot v grad njegovih starišev.

IV.

Grof Lotar se je povrnil z lova. Silno vzbujen podal se je čez grajski dvor naravnost na ono stran, kjer je bila sodnijska pisarna. Po tednji navadi so imeli namreč grajščaki sami tudi sodno oblast nad svojimi pedložniki.

Sodnik mu je šel nasproti, ker je mislil, da je kaj nenavadnega. Skoro brez sape je obstal grof pred uradnikom ter jezno udaril s puškinim kopitom ob kameniti tlak.

Kdo je sodnijski uradnik na mojem svetu, gospod? besno vpraša.

Uradnik dvigne glavo višje in grofa ostro zavrne: Mož, gospod grof, katerega morate spoštovati, to katerega se morate dostojno vesti.

Jaz vas odstavim, bore pisac, kriči grof, ako ne varujete mojega sveta pred tako sodrgo!

Pred kakšno sodrgo, gospod grof? Ako želite besa od mene, govorite jasneje.

[Konec prihodnjic.]